

STORTINGET

Representantforslag 188 S

(2017–2018)

fra stortingsrepresentantene Anette Trettebergstuen, Kari Henriksen, Trond Giske, Arild Grande, Hadia Tajik, Anniken Huitfeldt og Ruth Grung

Dokument 8:188 S (2017–2018)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Anette Trettebergstuen, Kari Henriksen, Trond Giske, Arild Grande, Hadia Tajik, Anniken Huitfeldt og Ruth Grung om økt likestilling i norsk film- og tv-dramaproduksjon

Til Stortinget

Bakgrunn

Det norske samfunnet preges fortsatt av det ujevne maktforholdet mellom menn og kvinner. Ikke minst gjelder dette kulturfeltet. Aktiv likestillingspolitikk må føres kontinuerlig, med aktive målrettede virkemidler, skal man oppnå økt likestilling.

Bedre kjønnsbalanse i norsk film- og tv-bransje har lenge vært et mål for Arbeiderpartiet. Film og tv-serier er det kulturtilbudet som brukes mest, og i tillegg er historier som fortelles på film, blant de historiene som virker sterkest på oss. Historiene skaper mening, gir oss ny innsikt og hjelper oss å forstå oss selv og samfunnet rundt oss. Det er av avgjørende betydning for fellesskapet at alle deler av befolkningen opplever å kjenne seg igjen i historiene som fortelles. Når flertallet av norske filmer er laget av en mann, har et mannsperspektiv og en mann i hovedrollen, vil det påvirke hvordan en oppfatter seg selv og hverandre.

Under den Arbeiderparti-ledede Stoltenberg II-regjeringen (2005–2013) ble det satt tydelige mål om likestilling i norsk filmbransje, og utviklingen gikk i riktig retning, selv om det gikk sakte. Da Høyre og Fremskrittspartiet overtok regjeringsmakten i 2013, ble det politiske målet om likestilling i norsk film aktivt avskaf-

fet, og utviklingen har de siste årene gått i feil retning. Tallene fra 2017 viser at bare 27 pst. av hovedrollene i norske spillefilmer ble spilt av kvinner, en nedgang fra 30 pst. i 2016. Kvinneandelen i norske premierefilmer har falt fra over 34 pst. i 2015 til under 30 pst. i 2017. Mannlige produsenter hadde i gjennomsnitt to ganger større produksjonsbudsjett for spillefilm enn kvinnelige produsenter i 2015, og nesten tre ganger større i 2016. Selv om noen indikatorer viser svak positiv utvikling, er tallenes tale klar: Mannsdominansen i norsk filmbransje er fortsatt intakt.

Fravær av likestilling er en del av strukturene som danner rammene for norsk filmproduksjon, og som påvirker hvilke stemmer som får slippe til, og hvilke som ikke får slippe til, hvilke historier som blir fortalt, og hvilke som ikke blir fortalt. Forslagsstillerne mener det er på høy tid å ta alle talentene i bruk for å øke både kvaliteten og mangfoldet i norsk filmproduksjon. Talent er likt fordelt mellom menn og kvinner, og man mister gode talent når så få kvinner får sjansen til å lage film. Forslagsstillerne mener at en høyere kvinneandel vil øke kvaliteten på norsk film ved at det kommer inn flere gode prosjekter fra kvinner samtidig som menn vil levere høyere kvalitet når de får mer konkurranse. Økt likestilling vil gi en mer mangfoldig filmportefølje, der flere stemmer slipper til, og der flere kan kjenne seg igjen i historiene som blir fortalt. Man må derfor bruke tilgjengelige virkemidler for å slippe til kvinnelige filmtalent og stimulere dem til å fortelle sine historier. En jevnere fordeling av midler og posisjoner er verken kvotering eller forfordeling, det er lik tilgang til ressursene.

Forslagsstillerne merker seg at det argumenteres mot tiltak som kan øke kvinneandelen i norsk film, ved å vise til at ukvalifiserte kvinner vil få sjansen på bekostning av kvalifiserte menn, og at mål om likestilling står i

veien for kunstnerisk frihet. Forslagsstillerne mener tvert imot at fravær av likestilling står i veien for kunsten og kvaliteten.

Et ordnet og anstendig arbeidsliv med arbeidstidsreguleringer har vært en av hovedårsakene til at både kvinner og menn kan kombinere arbeidsliv med familieliv, og at det derfor er høy kvinnelig sysselsettingsgrad i Norge. Filmarbeid, med mye frilansarbeid, mye arbeid over korte perioder og ofte lange opphold mellom oppdrag, gjør særlig småbarnsforeldre sårbare. Forslagsstillerne etterlyser bedre HMS-arbeid og aktiv tilrettelegging for at filmproduksjon på en bedre måte kan kombineres med familieliv. Arbeidsmiljøloven må følges, og HMS-arbeidet må være systematisk. Det er viktig at tiltak mot seksuell trakassering inngår som en del av det aktive HMS-arbeidet.

Forslagsstillerne viser til Arbeiderpartiets medie- og demokratiutvalg, som understreket behovet for en mer offensiv og helhetlig filmpolitikk enn den som føres av sittende regjering. Utvalget satte opp tre overordnede mål for norsk film- og tv-dramabransje: Norske kinofilmer skal vinne priser på internasjonale A-filmfestivaler, norske dramaserier og spillefilmer skal eksporteres til utenlandske marked og lønnsomheten i hele verdikjeden skal økes. For å nå disse målene mener forlagsstillerne det er nødvendig å styrke Filmfondet og filmregionene økonomisk, slik Arbeiderpartiet har vist i sine alternative statsbudsjett. En økonomisk styrking vil også legge til rette for å øke mangfoldet av filmer som mottar støtte, og tillegge målet om økt likestilling større vekt.

Forslagsstillerne registrerer at Norsk filminstitutt har utarbeidet en handlingsplan for økt likestilling, men mener det er nødvendig å ta i bruk mer aktive tiltak for å få fortgang på likestillingen i norsk film enn tiltakene som er inkludert i den eksisterende planen.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen sette et mål om 50/50 kvinner og menn i nøkkelposisjoner foran og bak kamera i norsk film, til erstatning for 40/60-målet.
2. Stortinget ber regjeringen sørge for at Norsk filminstitutt legger fram en mer forpliktende handlingsplan for økt likestilling i norsk film, samt stille krav til jevnlig rapportering på måloppnåelse. I denne nye handlingsplanen skal følgende virkemidler være inkludert:
 1. Bransjerådet for Films forslag til tiltak fra 2010 som ikke er gjennomført, skal gjennomføres.
 2. Offentlig filmstøtte skal fordeles likt mellom kvinner og menn innen de ulike støtteordningene sett over en treårsperiode. Dersom summen av utdelt støtte i løpet av en tre års periode ikke er delt likt mellom kvinner og menn, må de mest sentrale filmstøtteordningene i Filmfondet vurderes delt i to.
 3. Det må utarbeides bedre statistikk over kjønnsbalansen i norsk film. NFI må telle mer enn produsent, regissør, manusforfatter og hovedrolle, for eksempel hvilke filmsjangere kvinner får støtte til, størrelse på budsjett i den enkelte produksjon, størrelse på støttebeløp og kjønnsfordeling og utvikling av lønnsnivå i flere av de ulike yrkesgruppene som er involvert i filmproduksjon.
 4. NFI må kunne redegjøre for hvordan filmene som mottar støtte, bidrar til en mer mangfoldig filmportefølje.
 5. NFI må benytte seg av alle tilgjengelige virkemidler for å øke antall søknader fra kvinner og minoritetsgrupper.
 6. Det opprettes et forsøk over tre år med økt etterhåndsstøtte til filmer med kvinner i nøkkelposisjoner, slik man har brukt etterhåndsstøtten til å sette fart på barnefilmproduksjonen.
3. Stortinget ber regjeringen styrke Filmfondet økonomisk.
4. Stortinget ber regjeringen styrke filmregionene økonomisk.
5. Stortinget ber regjeringen fremme sak for Stortinget om innføring av medfinansieringsordningen, jamfør direktivet om audiovisuelle medietjenester artikkel 13.

5. april 2018

Anette Trettebergstuen

Kari Henriksen

Trond Giske

Arild Grande

Hadia Tajik

Anniken Huitfeldt

Ruth Grung